

Sanayi Perspektifinden Yeşil Mutabakat Etkinliği

AB Net-Sıfır Sanayi Planına İlişkin Değerlendirme

Dr. Arda Onkök

27.04.2023

Net-Sıfıra Doğru Küresel Eğilimler

- **Net-Sıfır Çağın temelini** temiz enerjiye dayalı ekonomi ile sanayi oluşturacak. Ülkeler küresel **yeşil teknoloji yarışında** zemin kaybetmemek ve diğer ülkelerin büyük devlet yardımlarına karşı rekabetçiliğin tesis edilmesi için kritik adımlar atıyor.
- **ABD** temiz enerji ekonomisi için kendi endüstrisine **\$369 milyar** sübvansiyon ve vergi indirimleri sağlayacak **Enflasyon Düşürme Yasasını** açıkladı.
- **Çin**'in temiz teknolojilere yönelik yeni duyurulan yatırımları **\$280 milyar** üzerinde, **Japonya**'ın yeşil geçiş tahvilleri yoluyla **€140 milyar** kaynak hedefi, **Hindistan**'ın güneş fotovoltaikleri ve batarya üretiminde teşvik planı, **Birleşik Krallık** ve **Kanada**'nın temiz teknoloji yatırım planları bulunuyor.
- Net-sıfır sektörü, talebin bazen arzı aştığı ölçüde, küresel olarak güçlü bir şekilde büyüyor. **Uluslararası Enerji Ajansı** tahminlerine göre kilit önemdeki **seri üretim temiz enerji teknolojileri için küresel pazar** 2030 yılına kadar yılda yaklaşık **\$650 milyar** değerinde olacak (bugünkü seviyenin 3 katından fazla).

Yeşil Mutabakat Sanayi Planı

- AB, bu planla kıtanın «**net sıfır sanayi çağına**» öncülük etmesini amaçlıyor.
- Bu plan kapsamında, kıtanın iddialı yeşil hedeflerini karşılamak için gereken **yeşil teknoloji üretim kapasitesinin oluşturulması ve destekleyici bir ortamın yaratılması** hedefleniyor.
- 4 ana unsurdan oluşmaktadır.

I. Yasal çerçeve

İmalat kapasitesi ve yatırımları hızlandırmak için **kurallar** ve **izinlerin** basitleştirilmesi (*Net-Sıfır Sanayi Yasası, Enerji piyasası revizyonu, Kritik Hammaddeler Yasası*)

II. Mali Kaynak

Devlet yardımları çerçevesinde esneklik ve AB destekleri ile programları (*RRF altında RePowerEU başlığı, Horizon Europe, Uyum fonları, InvestEU, AB İnovasyon Fonu, Avrupa Egemenlik Fonu vb.*)

III. Yetkin insan kaynağı

Yeşil ve dijital beceriler
Yeşil ve dijital beceriler (*Avrupa Beceriler Gündemi "Skills Agenda", AB ülkeleri arasında "Beceri Ortaklıkları"*)

IV. Açık ticaret

Dayanıklı tedarik zincirleri ve kritik girdilere erişimin çeşitlendirilmesi (*AB STAları, Kritik Hammaddeler Kulübü, Temiz Teknoloji/Net-Sıfır Sanayi Ortaklıkları*)

Gündemdeki Yasa Tasarıları

- Net-sıfır Sanayi Planı
- Kritik Hammaddeler Yasası
- Elektrik Piyasası Reformu

- Avrupa Birliği, yeşil dönüşümü bütüncül bir bakış açısı ile gerçekleştirmeye çalışıyor. Bu çerçevede «**Net-Sıfır Sanayi Yasası**» teklifi ile aynı hafta, AB’de yenilenebilir enerji teknolojilerinin yaygınlaştırılmasını hedefleyen «**Kritik Hammaddeler Yasası ve Elektrik Piyasa Reformu**» teklifi sunuldu. Tüm bu mevzuatlarla **imalat kapasitesi** ve **yatırımları hızlandırmak** için kurallar ve izinlerin basitleştirilmesi hedeflenmektedir.

Kritik Hammaddeler Yasa tasarısıyla temiz teknolojilerin olmazsa olmazı olan kritik hammaddelerin tedarikinin güvenliğini sağlamayı hedefleniyor. AB tüketiminin %10'nun AB topraklarından çıkarılmasıAB’deki tüketim için yapılacak materyal işlemlerinin %40’nın AB’de gerçekleştirilmesiAB’deki tüketimin %15’nin geri dönüşümden sağlanmasıAB’nin her bir kritik materyale ilişkin tüketiminin %65’inden fazlasının tek bir üçüncü ülkeden sağlanmaması	Elektrik Piyasası Reformuyla Komisyon, yenilenebilir enerji kaynaklarını artırmayı, tüketicileri korumayı ve sanayinin rekabet gücünü artırmayı hedeflemektedir. Buna göre, AB’nin elektrikle ilgili düzenleme, yönetmelik ve kuralları değiştirilecektir. Fosil yakıtların tüketicilerin elektrik faturalarına olan etkisi azaltılacak. Yenilenebilir enerji kaynaklarındaki düşük maliyetin tüketicilere yansması sağlanacak.Avrupa sanayisinin, karbondan arındırması ve yeşil dönüşümü için yeşil ve düşük fiyatlı elektriğe erişim sağlanacak.

Net-Sıfır Sanayi Yasası - Temel Noktalar

Uygun koşulların oluşturulması ve süreçlerin basitleştirilmesi

Hızlandırılmış CO2 yakalama

Sürdürülebilirlik ve dayanıklılık kriterleri

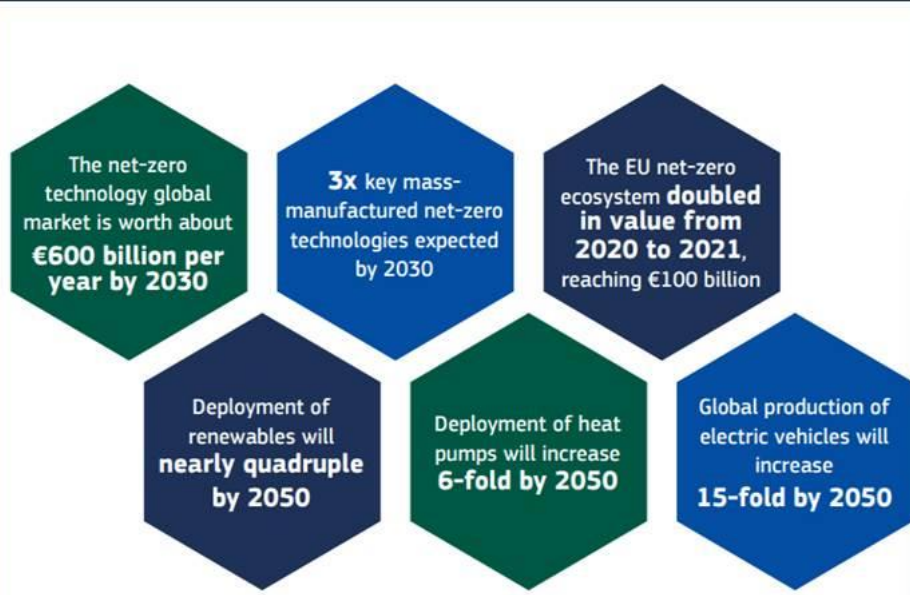
Becerilerin geliştirilmesi

İnovasyonu teşvik etmek

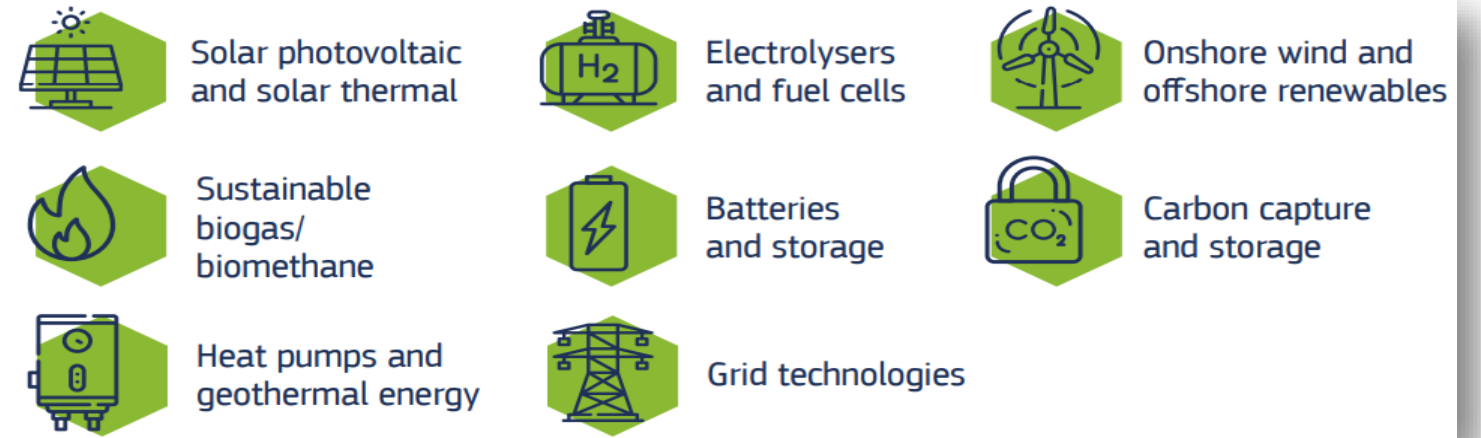
Net-Sıfır Avrupa Platform

Net-Sıfır Sanayi Yasa Tasarısı

- ✓ Avrupa'yı **net sıfıra giden yolda temiz teknoloji ve endüstriyel inovasyonun merkezi** haline getirme planı olan Net-Sıfır Sanayi Planı'nın düzenleyici çerçevesi olan Net-Sıfır Sanayi Yasa tasarısı Komisyon tarafından yayımlandı.
- ✓ Parlamento ve Konsey'in görüşlerini oluşturması sonrasında üçlü müzakereler neticesinde yürürlüğe girmesi bekleniyor.

- Bu varsayımlara dayanan yasa tasarısı stratejik net-sıfır teknolojiler belirlemiş ve **bu teknolojilere yönelik talebin 2030 yılına kadar en az %40'ının Birlik içerisinde karşılanmasını** vurgulamaktadır.

- **Net-Sıfır Avrupa Platformu** periyodik olarak Birlik ve üçüncü ülkeler arasındaki net-sıfır değer zinciri boyunca işbirliğinin nasıl geliştirileceği konusunu değerlendirecektir. (üçüncü bir ülke ile Birlik arasında mevcut işbirliği anlaşmaları olup olmadığına bakılacak)

- Yasa teklifi çerçevesinde net-sıfır teknolojilerinin geliştirilmesinin önündeki **bürokratik engellerin kaldırılması** ve bu teknolojilerin geliştirilmesi için **ihtiyaç duyulan kritik hammaddelere olan bağımlılığın azaltılması** amaçlanıyor.
- AB Komisyonu, net-sıfır teknolojilerin geliştirilmesi için ihtiyaç duyulan **finansal kaynakların serbest bırakılması** ile ilgili kuralları da gevşetmeye hazırlanıyor.

- Kamu alımlarına ilişkin madde çeşitli mevzuatlara atıf yapıyor. Buna göre, **üçüncü ülke menşeli ürünlerin oranının ihaleyi oluşturan ürünlerin bedeli toplamın %50'sini aşması durumunda reddedilebilir.**